

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/42/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114211319
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114211319.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Šama a sudcov JUDr. Jozefa Škraba a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických vëzňü 1272/21, Nové Mësto, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 264 29 705, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Š. F., L. Y. J., N.. H. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, zastúpený JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom advokátskej kancelárie v Bratislave, Ul. Dobrovičova 13, Bratislava, o zaplatenie 695,37 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C/165/2014-35 zo dňa 24.10.2014 jednomyseľne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania vo výške 59,84 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh žalobcu, náhradu trov konania účastníkom nepriznal a náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi takisto nepriznal. V dôvodoch rozsudku uviedol, že žalobca uplatnil pohľadávku podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie zmenkovej sumy 695,37 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 695,37 eur od 21.9.2010 do zaplatenia, ďalej 6 %-ný ročný úrok zo zmenkovej sumy 695,37 eur od 29.10.2010 a napokon zmenkovú odmenu vo výške 1/3-iny % zmenkovej sumy 2,32 eur. V návrhu uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 30.3.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol pojatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu 695,37 eur spolu s 0,25% denným úrokom od 21.10.2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doteraz nezaplatil na zmenkovú sumu nič. Keďže zmenková suma je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Ďalej v dôvodoch rozsudku uviedol, že postupuje v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a v tejto súvislosti citoval článok 2 ods. 1, článok 3 ods. 1, článok 5 ods. 1 až 4, článok 7 ods. 1, 2 3 nariadenia

s tým, že v zmysle článku 5 ods. 1 nariadil vo veci pojednávanie, keďže považoval za potrebné v súvislosti s posudzovaním vyplňovacieho práva zmenky, ktoré posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu, keďže tento nepochybné vznikol medzi pôvodným veriteľom obchodnou spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a žalovaným.

Dňa 30.3.2010 bola uzavretá písomná úverová zmluva, ktorou veriteľ - Pohotovosť, s.r.o. poskytol úver vo výške 350,- eur žalovanému ako fyzickej osobe. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť vo výške 516,- eur, 12-timi mesačnými splátkami po 129,- eur počnúc 7.0.2011. V zmluve nie je uvedený úrok, je uvedený len poplatok vo výške 166,- eur, ktorý nie je konkretizovaný a v zmluve nie je uvedené ani RPMN, ani priemerná hodnota RPMN. Žalovaný dňa 30.3.2010 vystavil vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jeho záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. sumu 695,37 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 21.9.2010. Predmetná zmenka bola žalovaným vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, jeho podpis. Zmenková suma vyjadrená číslom aj slovami a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku sú v listine uvedené odlišným tlačeným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. Vpravo hore je číslo zhodné s číslom úverovej zmluvy. K vyplneniu zmenky došlo na základe bodu 14 všeobecných úverových podmienok pôvodného veriteľa, ktorý obsahuje dohodu o vyplnení zmenky. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí časť štyroch po sebe idúcich splátok, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo jej časť. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Ďalej súd citoval ustanovenie § 52 ods. 1, 4, ustanovenie § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, ďalej ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úverovú zmluvu, na zabezpečenie ktorej bola vystavená predmetná zmenka bolo treba posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g) je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod písm. h) ročná úroková sadzba, pod písm. i) výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. j) ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona pri nespnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k), l) poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prijal záver, že spotrebiteľovi sa musí poskytnúť ochrana pred neprijateľnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky. Stále je totiž treba aplikovať čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z tohto princípu preto pri kolízii zmenkového práva so spotrebiteľskými právami žalovaného musí mať prednosť ochrana práv spotrebiteľa. Dohodu o vyplňovacom práve zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 OZ. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž nemá obligatórne náležitosti, ktoré sú uvedené v zákone č. 258/2001 Z.z., čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda spotrebiteľ má vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka však túto skutočnosť nezohľadňuje a dokonca umožňuje vymáhať zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je ročne 91,25 %. Nepochybné takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 OZ v nadväznosti na § 3 ods. 1 OZ). Dohoda o vyplňovacom práve zmenky bola uvedená vo všeobecných úverových podmienkach, teda formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaný nemal možnosť ich ovplyvniť. Nepochybné teda táto podmienka nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa, práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom (či už pre spomínanú neplatnosť dohody o zmenkovom úroku alebo pre dôsledok chýbajúcich obligatórných náležitostí zmluvy). Uvedená zmluvná podmienka je teda neplatná

s poukazom na § 53 ods. 5 OZ. Ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 4Obo 161/2007. Najvyšší súd v danom prípade mal za to, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku. Dohodu o vyplňovacom práve blankozmenky, a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii Zákona o spotrebiteľských úveroch dôsledkom čoho je, že žalovaný by veriteľovi mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu, a keďže žalobca si uplatnil právo výslovne zo zmenky a tú súd považoval za neplatnú, jeho žalobu zamietol. Ako ďalší dôvod zamietnutia žaloby súd uviedol, že k vystaveniu zmenky došlo v rozpore so zákonom, konkrétne § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.. Podľa citovaného ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplatenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky.

Vyššie citované ustanovenie platí od 1.1.2008, teda platilo aj v čase vystavenia tejto zmenky. Podľa neho pri zabezpečovacej zmenke zmenková suma v čase vyplnenia zmenky nesmie presiahnuť aktuálnu výšku nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru. Úver bol vo výške 350,- eur a z neho 30 % predstavuje 105,- eur, pričom toto nebolo dodržané. Zmenka je preto v rozpore so zákonom a s poukazom na § 39 OZ je absolútne neplatným právnym úkonom.

Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Podľa zásady úspechu konaní nárok na náhradu trov konania vznikol žalovanému, ten si však nárok v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Súd nepriznal náhradu trov konania ani vedľajšiemu účastníkovi, pričom dospel k záveru, že prevzatie a príprava zastúpenia nie je účelným úkonom právnej služby v konaniach, kde hromadne vstupuje vedľajší účastník do konania, pričom v týchto konaniach reálne nie je vykonávané oboznamovanie právneho zástupcu s prípadom zo strany vedľajšieho účastníka, nakoľko tento bez znalosti a vedomosti o spise len zasiela súdu formulárové oznámenie o vstupe do konania. Taktiež súd nepriznal odmenu za úkon právnej služby, a to vyjadrenie k návrhu, nakoľko sa opäť jedná o formulárové podanie, ktoré neobsahuje ani jednu individuálnu informáciu o prejednávacom prípade a všetky skutočnosti, ktoré sú uvedené v tomto vyjadrení, sú všeobecné a sa týkajú v podstate všetkých prípadov spoločnosti CD Consulting, s.r.o.. Súd poukázal na to, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľského práva, kde je súd ex offo povinný prihliadať na všetky skutočnosti v konaní tak, aby bola zabezpečená ochrana práv spotrebiteľa, a preto nepovažoval tento úkon právnej služby za účelný. Z týchto dôvodov súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a navrhol tento zmeniť a jeho návrhu vyhovieť.

Odvolanie podal z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa úverovou zmluvou, všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, exekučným spisom a ďalšími listinami, pričom žalobca, a podľa dostupných informácií ani žalovaný, dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrholi. Podľa § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a

vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Proti forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Žalovaný mohol na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky proti zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľa. Uvedené, údajne nesporné skutočnosti, však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Takéto skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, toto rozhodnutie nepochybne je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju robili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke, upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Zdôraznil ďalej, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Prvostupňový súd ignoroval ustanovenie § 17 Zákona o zmenkách a šekoch, a to v tom zmysle, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného, a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/1839/2000, v zmysle ktorého zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku. Zmenka je v právnej teórii obvykle definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a čase stanovenú peňažnú sumu. Žalobca poukázal na podporu svojich tvrdení na doterajšie rozhodnutia okresných súdov v skutkovo a právne obdobných veciach žalobcu, v ktorých okresné sudy priznali nárok žalobcovi v plnom rozsahu, a to konkrétne na rozsudok Okresného súdu v Lučenci sp.zn. 13C/88/2013, rozsudok Okresného súdu Revúca sp.zn. 3C/8153/2013, rozsudok Okresného súdu Martin sp.zn. 8C/198/2013, ďalej rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 5Co/16/2010. Pokiaľ súd uvádzal to, že dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s ustanovením § 39 OZ, na základe ktorej spotrebiteľ podpísal v prospech podnikateľa zmenku, a preto aj z tohto dôvodu návrh zamietol a zároveň súd uviedol, že zmluva o úvere je absolútne neplatná, tu žalobca zdôraznil, že súd zovšeobecňuje svoje tvrdenia. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov sú záväzkami samostatnými. Nie je preto možné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že sú závislé na úverovom vzťahu. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybne, že s danou zmenkou súvisia.

Na odvolanie žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

Vedľajší účastník vo vyjadrení na odvolanie žalobcu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 59,84 eur, a to za jeden úkon právnej služby, a to vyjadrenie na odvolanie žalobcu. Ďalej v dôvodoch poukázal na to, že terajší majiteľ zmenky - žalobca pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu žalovaného. Žalobca si bol vedomý, že nadobúda zmenku od spoločnosti, ktorá poskytuje pôžičky a úvery spotrebiteľom a zároveň, že tento pôvodný majiteľ zmenky nemôže zmenku uplatniť, keďže by tým porušil zákon a súd by mu jeho zmenkový nárok uplatnený v tomto konaní nikdy nepriznal. Záver o tom, že žalobca konal vedome na škodu žalovaného odôvodňujú nasledovné skutočnosti:

1. V hornom rámcíku zmenky je číslo zmluvy, čo zakladá minimálne pochybnosti o dobrej viere nadobúdateľa zmenky pri jej rubopisovaní, keďže si musel byť vedomý, že k tejto zmenke patrí aj spotrebiteľská zmluva.

2. Samotný pôvodný zmenkový veriteľ, na ktorého rad sa malo plniť, je subjektom poskytujúcim úvery a pôžičky s celoslovenskou pôsobnosťou a hlavne známy svojimi spotrebiteľskými aktivitami.

Bez ohľadu na to, že žalobca konal na škodu žalovaného pri nadobúdaní zmenky, a teda sú prípustné kauzálne námietky, vedľajší účastník uviedol, že súd by nemal postupovať príliš formalisticky a mal by rozlišovať situáciu, kedy zmenka vznikla zo vzťahu spotrebiteľského alebo obchodnoprávneho, a v prípade spotrebiteľov nemožno odhliadnuť od ich špecifických záujmov a postavenia. Podľa vedľajšieho účastníka je potrebné odmietnuť úvahy žalobcu ohľadom výhradnej aplikácie zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch na daný vzťah, keďže ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy. Vzhľadom na to, vedľajší účastník trval na tom, že súd sa má zaoberať kauzálnymi vzťahmi pôvodného zmenkového veriteľa a žalovaného. Na tieto kauzálne vzťahy sa aplikovala legislatíva platná a účinná v čase vystavenia zmenky, a to konkrétne § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak je v rozpore s uvedeným zmenka aj tak prijatá, či už vyplnená veriteľom, veriteľ ju nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Citované znenie ustanovenia § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Ďalej vedľajší účastník poukázal na to, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá obligatórne náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda spotrebiteľ by mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka však túto skutočnosť nezohľadňuje a dokonca umožňuje vymáhať zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť. Dohoda o vyplňovacom práve zmenky bola uvedená vo všeobecných úverových podmienkach, teda formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaný nemal možnosť ich ovplyvniť. Táto podmienka teda nebola individuálne dojednaná, a preto je neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 OZ. Ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora č. C 419/2011. V tomto konaní, napriek tomu, že boli uplatnené práva zo zmenky, skúmal súd aj postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Dôležitý je aj list Európskej komisie z 25.4.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva Európskej únie a výslovne sa v liste spomína v tejto súvislosti aj obchodná spoločnosť Pohotovosť, s.r.o.. Poukazuje sa na jej praktiky, ktorými sa vymáhajú nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach a konkrétne sú spomenuté aj blankozmenky. Dohodu o vyplňovacom práve blankozmenky, a tým aj samotnú zmenku, možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy. Vedľajší účastník zároveň vyslovil pochybnosti o výške zmenkovej sumy vpísanej do zmenky samotnej, keďže podľa jeho názoru nespĺňa zákonné podmienky podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, teda výška je v rozpore so zákonom. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti uviedol, že súd prvého stupňa vec správne posúdil v súlade so zákonom, keď po vykonanom dokazovaní vyhodnotil zmenku uplatnenú v tomto konaní ako uplatnenú v rozpore so zákonom a dobrými mravmi.

Odvolačný súd podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. prejednal vec v medziach, ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil na základe neho aj správny právny záver. Odvolačný súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a na zdôraznenie správnosti uvedených dôvodov považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Záveru súdu prvého stupňa sú v podstate zhodné so spoločným stanoviskom občianskoprávného a obchodnoprávného kolégia Najvyššieho súdu SR prijatého 20.10.2015. V zmysle tohto, ak žalobca ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý žalobca použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností v prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúcu právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok zo zmenky ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto excès dosahuje.

K odvolacím námietkam odvolací súd poznamenáva, že v danom prípade bol návrh uplatnený podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. V návrhu boli z hľadiska hmotného práva uplatnené práva zo zmenky podľa zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb.. Žalovaným bol spotrebiteľ, čo vyplýva z úverovej zmluvy nachádzajúcej sa v pripojenom spise Okresného súdu Prešov sp.zn. 73Er/864/2012. Podľa tejto zmluvy o úvere žalovaný túto uzavrel s veriteľom Pohotovosť, s.r.o. dňa 30.3.2010 s tým, že veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 350,- eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 166,- eur, t.j. celkove mal zaplatiť sumu 516,- eur. V úverovej zmluve sa síce uvádza, že táto je uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a že sa poskytuje na výkon povolania, avšak zo žiadnych okolností nevyplýva, že by o takýto úver išlo. Číslo tejto zmluvy je XXXXXXXX a toto isté číslo je uvedené aj na zmenke, z ktorej práva žalobca uplatňuje. Je treba zdôrazniť, že na zmluve o úvere je uvedené rodné číslo dlžníka, nie identifikačné číslo podnikateľa. Aj táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že išlo o spotrebiteľský úver. Z pohľadu procesného práva je relevantným, že na prebiehajúce konanie sa aplikuje nariadenie, ktoré je právnym predpisom Európskej únie s priamym účinkom. Cieľom nariadenia je zjednodušenie, urýchlenie cezhraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, zníženie nákladov a zaručenie rovnakých podmienok pre veriteľov a dlžníkov. Pri postupe podľa nariadenia je súd povinný rešpektovať právo na spravodlivý súdny proces a zásadu kontradiktórneho konania, a to najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania a o spôsobe a rozsahu dokazovania, ktoré je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia. Uplatňuje sa v občianskych a obchodných veciach v cezhraničných prípadoch bez ohľadu na povahu súdu, ak celková hodnota nároku bez navýšenia o úroky, náklady a výdavky nepresahuje sumu 2.000,- eur v čase doručenia žalobného formulára na súd. Nariadenie nevyklučuje z vecnej pôsobnosti spotrebiteľské spory, v ktorých spotrebiteľ môže byť účastníkom na strane žalobcu alebo žalovaného. Konanie je v zásade písomné, ide o tzv. formulárové konanie, podstatou ktorého je komunikácia žalobcu a žalovaného so súdom prostredníctvom vzorových tlačív. Z článku 19 Nariadenia vyplýva, že pokiaľ toto neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Vo vzťahu k aplikácii Nariadenia tak možno konštatovať, že toto nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalostí určitých okolností súdu z jeho činnosti a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Z Nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Aj v prípade absencie aktivity žalovaného v konaní, pokiaľ súd vzhladne v návrhu také skutočnosti, ktoré ho povedú k záveru o neprípustnosti návrhu, návrh zamietne, čo vyplýva priamo z článku 4 bode 4 Nariadenia.

Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom riadiac sa len osobitnými pravidlami týkajúcimi sa určitej časovej náročnosti v zmysle už uložených lehôt podľa Nariadenia. Súd môže konať aj formou nariadeného pojednávania, nemusí to byť vždy len na základe návrhu účastníka, ale aj keď to sám považuje za potrebné. Nariadenie je tak len alternatívnym nástrojom pri rešpektovaní procesných pravidiel príslušného členského štátu. Nariadenie je procesný prostriedok, ktorý konanie urýchľuje, ale nebráni postupovať s rešpektovaním vyššej súdnej ochrany spotrebiteľa vykonaním potrebného dokazovania. Úvaha týkajúca sa prieskumu uplatneného nároku s oporou v doloženej zmenke nemôže byť ovplyvnená povahou použitého procesného nástroja. Skúmanie prípadnej absolútnej neplatnosti úkonu, ku ktorej pristupuje súd ex offa nie je nariadením nijako vylúčená.

Súd správne posudzoval vyplnenie zmenky v súlade s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení od 1.1.2008 do 31.12.2010.

Určujúcim pri hľadaní práva má byť, že v každej veci je potrebné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré vychádzajú zo skutkových zistení súdu. Je povinnosťou súdu zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnúť na ne cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ich účastník konania vyslovene namietá, musí však na ňu prihliadnúť aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex officio, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Dobré mravy pôsobia ako korektív najmä v takých situáciách, kedy sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Všeobecne je potrebné rešpektovať základnú zmenkovo-právnu doktrínu, že zo zmenky samotnej ako abstraktného cenného papiera nie je možné bez ďalšieho určiť, či ide o spotrebiteľa. Vzhľadom na abstraktnosť cenného papiera žalovaný, pokiaľ je spotrebiteľom, mal by túto skutočnosť namietat'. Pokiaľ však súd spoľahlivo zistí, že na základe skutočností vyplývajúcich zo žalobného návrhu na strane žalovaného ide o spotrebiteľa, poskytne mu ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. Ako judikoval aj Ústavný súd ČR v náleze sp.zn. Pl.ÚS 16/12, súčasné napätie spojené so zmenkami je spôsobené ich nevhodným používaním (zneužívaním) najmä voči subjektom, po ktorých nemožno znalosť špecifickej a značne rigidnej zmenkovej úpravy spravodlivo požadovať. Aj Ústavný súd ČR v náleze sp.zn. IV.ÚS 457/10 sa nestotožnil so záverom všeobecného súdu, že nie je možné po indosácii zmenky vznášať kauzálne námietky, ak nie sú splnené podmienky § 17 Zákona o zmenkách a šekoch. Konštatoval, že v prípade spotrebiteľov nie je možné prehliadať ich špecifické záujmy a postavenie. Označil za výkladovú svojvoľu, ak súd zobral za základ pre svoje rozhodnutie záver, že v prípade nesplnenia dispozície § 17 Zákona o zmenkách a šekoch, nie je možné ku kauzálnym námietkam prihliadať. Nemecká judikatúra dokonca v konkrétnom prípade označila odvolanie sa žalobcu na § 17 Zákona o zmenkách a šekoch za zneužitie práva. Aktuálne Ústavný súd ČR vo svojom rozhodnutí sp.zn. I.ÚS 290/15 vychádzajúc z obsahovo totožnej zmenkovej právnej úpravy ako v Slovenskej republike konštatoval, že všeobecné súdy sú aj pri rešpektovaní špecifickej, prísne formálnej povahy inštitútu zmenky a jej historickým koreňom povinné vždy prihliadať aj k okolnostiam konkrétnej veci. Pri svojej rozhodovacej činnosti musia hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Je potrebné tiež akcentovať v už citovanom náleze sp.zn. IV.ÚS 457/10 pravidlo, že zákaz zneužitia práva je silnejší, než dovoľenie dané právom a pokiaľ právna norma určité správanie aprobuje a iná za predpokladu, že je zneužívané ho zakazuje, takéto konanie v skutočnosti nie je výkonom práva ale protiprávnym úkonom. Výkonu v právach, ktoré je jeho zneužitím, súdy nesmú poskytnúť ochranu, keďže takýto postup by bol v rozpore s ústavou chránenými právami. Tiež pokiaľ ide o zmenkový úrok, pre prípad, že v konaní nebudú žalovaným vznesené kauzálne námietky, nepôjde o zmenku tzv. spotrebiteľskú, ani nebude inak zo skutkového stavu zjavné, že zo strany žalobcu ide o zneužitie práva, je možné samotnou aktivitou súdu prieskumom ex offa podľa okolností prípadu posúdiť nárok na úrok vo výške 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi. Súd má právo a povinnosť vyhodnotiť, v akej miere je dohodnutý úrok primeraný.

Pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zakomponovanú vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, tu odvolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť hlavne na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť na to, aby do nich v neprehľadnej,

zložito formulovanej a malými písmenami písanej forme dodávateľ ukryl dojednania, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ takto, aj napriek tomu, dodávateľ postupuje, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Zmluvná sloboda spotrebiteľa pri určovaní, ktoré dojednanie bude uvedené v zmluve, a ktoré vo všeobecných podmienkach je len zdanlivá, lebo obe listiny vo formulárovej podobe pripravuje dodávateľ a s ohľadom na nepomer vo vyjednávacej sile dodávateľa a spotrebiteľa je na prvý pohľad zrejmé, že sa spotrebiteľ len ťažko môže domôcť zmeny predom pripravených zmluvných dojednaní. Dohodu o vyplňovacom práve by bolo možné akceptovať, len ak by bola slabšia strana s takouto dohodou a jej významom oboznámená, a ak sa preukáže, že význam doložky musela poznať. Ak totiž spotrebiteľ nemá žiadnu možnosť v procese uzatvárania takejto dohody sa podieľať určitým spôsobom na tvorbe jej obsahu, lebo celá zmluvná situácia je postavená kategoricky na závere, že je tu pre spotrebiteľa len jediná možnosť, a to celkom a bezvýhradne akceptovať návrh na uzavretie takejto dohody, potom treba mať za to, že boli naplnené podmienky na ochranu spotrebiteľa. V skutočnosti by totiž išlo o podnikateľom predom nastavené kritéria voči spotrebiteľovi, a to bez akejkoľvek možnosti spotrebiteľa spolupodieľať sa na obsahu dojednania takejto dohody, a čo do dôsledkov by teda išlo o stav obdobný, ktorý sa rovná neprípustným formulárovým zmluvám. Súd v takejto situácii preto musí starostlivo posudzovať, či takáto dohoda o vyplňovacom práve zmenky nie je neplatná pre konanie priečiace sa dobrým mravom.

Pokiaľ žalobca v odvolacích námietkach namieta niektoré procesné pochybenia súdu prvého stupňa, odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že podľa § 212 ods. 3 O.s.p., na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada len, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V danom prípade o takéto procesné pochybenia zo strany súdu prvého stupňa nešlo.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní žalovaný náhradu trov neuplatnil, preto mu táto nemohla byť priznaná.

Vedľajší účastník náhradu trov odvolacieho konania uplatnil, a to za jeden úkon právnej služby vyjadrenie na odvolanie žalobcu. Išlo o trovy právneho zastúpenia, ktoré boli vypočítané v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s tým, že pri tarifnej hodnote 695,37 eur je tarifná odmena 51,45 eur, k tomu režijný paušál 8,39 eur, spolu 59,84 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.